

A8-0014/2018

8.2.2018

PRANEŠIMAS

dėl ES bitininkystės sektoriaus perspektyvų ir problemų
(2017/2115(INI))

Žemės ūkio ir kaimo plėtros komitetas

Pranešėjas: Norbert Erdős

TURINYS

	Psl.
PASIŪLYMAS DĖL EUROPOS PARLAMENTO REZOLIUCIJOS	3
AIŠKINAMOJI DALIS	20
APLINKOS, VISUOMENĖS SVEIKATOS IR MAISTO SAUGOS KOMITETO NUOMONĖ	23
INFORMACIJA APIE PRIĖMIMĄ ATSAKINGAME KOMITETE	31
GALUTINIS VARDINIS BALSAVIMAS ATSAKINGAME KOMITETE.....	32

PASIŪLYMAS DĖL EUROPOS PARLAMENTO REZOLIUCIJOS

dėl ES bitininkystės sektoriaus perspektyvų ir problemų (2017/2115(INI))

Europos Parlamentas,

- atsižvelgdamas į savo 2011 m. lapkričio 15 d. rezoliuciją dėl naminių bičių sveikatos ir bitininkystės sektoriaus uždavinių¹,
 - atsižvelgdamas į Žemės ūkio ir žuvininkystės tarybos išvadas (8606/11 ADD 1 REV 1) dėl Komisijos komunikato dėl naminių bičių sveikatos (17608/10),
 - atsižvelgdamas į Europos savaitę, skirtą bičių ir apdulkinimo klausimams (ES bičių savaitę), kuri Europos Parlamente rengiama nuo 2012 m.,
 - atsižvelgdamas į 2017 m. rugsėjo mėn. Europos maisto saugos tarnybos (EFSA) ataskaitą „Duomenų apie bičių sveikatą rinkimas ir dalijimasis jais: Europos partnerystės su bitėmis susijusiems klausimams spręsti link“ (angl. *Collecting and Sharing Data on Bee Health: Towards a European Bee Partnership*), kuria praktiškai įgyvendinama Europos partnerystė su bitėmis susijusiems klausimams spręsti,
 - atsižvelgdamas į Darbo tvarkos taisyklių 52 straipsnį,
 - atsižvelgdamas į Žemės ūkio ir kaimo plėtros komiteto pranešimą ir Aplinkos, visuomenės sveikatos ir maisto saugos komiteto nuomonę (A8-0014/2018),
- A. kadangi bitininkystės sektorius yra neatskiriama Europos žemės ūkio sektoriaus dalis ir atstovauja daugiau nei 620 000 bitininkų ES²; kadangi dažnas bitininkystę renkasi kaip hobį arba ja užsiima asmeninio vartojimo tikslais, tačiau tai gali būti ir profesionali veikla;
- B. kadangi ekonominė vertė, kurią užtikrina bitės, apima apdulkinimą, taip pat medaus, bičių vaško ir kitų bičių produktų gamybą, tačiau ne mažiau svarbios ir medinės konstrukcijos arba aviliai bei bitininkystės turizmas;
- C. kadangi bitininkystės sektorius gyvybiškai svarbus ES ir labai prisideda prie visuomenės gerovės tiek ekonomiškai (maždaug 14,2 mlrd. EUR per metus), tiek aplinkos apsaugos požiūriu – palaikant ekologinę pusiausvyrą ir biologinę įvairovę, nes 84 proc. augalų rūšių ir 76 proc. maisto gamybos Europoje priklauso nuo laukinių ir naminių bičių atliekamo apdulkinimo;
- D. kadangi bitės ir kiti apdulkiniojai, atlikdami apdulkinimą, užtikrina daugybės auginamų ir laukinių augalų dauginimąsi, be to, jie nemokamai užtikrina maisto gamybą ir apsirūpinimą maistu bei biologinės įvairovės išsaugojimą Europoje ir pasaulyje; kadangi ES apdulkinimo svarba dažnai pripažįstama nepakankamai ir laikoma savaime suprantamu dalyku, nors, pvz., JAV dirbtiniam apdulkinimui kasmet iš viso išleidžiama 2 mlrd. EUR; kadangi Europoje aptinkamos bitės sudaro apie 10 proc. viso pasaulio

¹ Priimti tekstai, P7_TA(2011)0493.

² https://ec.europa.eu/agriculture/honey_lt.

bičių įvairovės; kadangi, pasak Prancūzijos nacionalinio žemės ūkio tyrimų instituto, bičių mirtingumo kaina visame pasaulyje siektų 150 mlrd. EUR arba 10 proc. maisto rinkos vertės, o tai patvirtina, kad apdulkinančius vabzdžius būtina saugoti;

- E. kadangi tyrimai, kuriuos neseniai atliko JT Maisto ir žemės ūkio organizacija (FAO), rodo, kad didesnis apdulkinančių vabzdžių tankis ir įvairovė tiesiogiai veikia derlių ir kad kaip tokie jie gali padėti smulkiesiems ūkininkams produktyvumą iš viso padidinti vidutiniškai 24 proc.;
- F. kadangi ne visos šalys yra sukūrusios bitininkų ir avilių registracijos sistemą, kurią taikant būtų lengviau stebėti pokyčius sektoriuje, rinką ir bičių sveikatą;
- G. kadangi vien bitininkystės labui 2004 m. Komisija užtikrino 32 mln. EUR per metus nacionalinėms bitininkystės programoms ir kadangi iki 2016 m. ši suma išaugo iki 36 mln. EUR, tačiau tebėra toli gražu nepakankama (ir sudaro tik 0,0003 proc. BŽŪP biudžeto);
- H. kadangi 2004–2016 m. naminių bičių kolonijų skaičius išaugo 47,8 proc. – tai lėmė naujų valstybių narių prisijungimas – tačiau ES finansavimas padidėjo vos 12 proc., o tai reiškia, kad prieinamų ES lėšų nepakanka bičių populiacijai palaikyti ir deramai padėti bitininkams atnaujinti jų bičių kolonijas po populiacijų sunykimo valstybėse narėse, kuriose mirtingumo rodikliai dideli;
- I. kadangi, nepaisant minėtojo statistinio padidėjimo, nemažai profesionalių bitininkų nutraukė veiklą, o kai kuriose valstybėse narėse bičių kolonijų skaičius sumažėjo net 50 proc. arba daugiau¹: šio reiškinio priežastis yra klimato kaitos poveikis (pvz., pavasarinės šalnos, sausros, gaisrai), tam tikros veikliosios cheminės medžiagos ir ES medaus vidaus rinkos sutrikimai; kadangi ir šiandien tebefiksuojami įvairūs žiemos nuostolių ir sutrikimų atvejai;
- J. kadangi ES bendrai finansuojamos nacionalinės bitininkystės sektoriaus programos apskritai daro teigiamą poveikį; kadangi labiau tikėtina, kad būtent nacionalinis įgyvendinimas yra priežastis, dėl kurio kartais sušlubuoja sektoriaus pasitikėjimas ir todėl sumažėja įsisavinimas;
- K. kadangi bitininkystės sektoriuje susiduriama su ypač rimta demografinė ir senėjimo problema: tik nedidelė procentinė bitininkų dalis yra jaunesni negu 50 metų amžiaus, o tai yra grėsmė sektoriaus ateičiai; kadangi bitininkystė yra potencialus jaunimo darbo ir integracijos kaimo vietovėse šaltinis, nes galimybės naudotis žeme daugelyje Europos regionų ribotos;
- L. kadangi gerų teorinių žinių ir praktinių mokymų derinys gali padėti lengviau perprasti iššūkius, kurie laukia bičių kolonijų, ir imtis veiksmų siekiant juos atremti, taigi tai yra svarbu; kadangi, norėdami atremti tokius ateities iššūkius, kaip klimato kaita, gaivalinės nelaimės, bičių maitinimosi vietų mažėjimas, laukinių gyvūnų ir kai kurių rūšių migruojančių paukščių puolimas kai kuriuose regionuose (aviliams gresia didelis tokių plėšrūnų pavojus, nes bitininkyste dažnai užsiimama lauke) bei didelė administracinė

¹ Tai lemia mažėjantį produktyvumą, nes, norėdami gaminti tokį pat kiekį medaus, bitininkai turi didinti bičių populiacijos dydį.

našta kai kuriose valstybėse narėse, bitininkai turėtų veikti atsakingai ir profesionaliai bei artimai bendradarbiaudami su ūkininkais;

- M. kadangi ES bendrai finansuojamos nacionalinės bitininkystės programos suteikia dalyviams galimybę imtis mokslinių tyrimų ir technologinės plėtros projektų; kadangi sėkmingais projektais galima iš esmės prisidėti prie sektoriaus stiprinimo ir jo pajėgumo atsispirti gamtos ir rinkos krizėms gerinimo; kadangi žinių perdavimas ir geros bei naujoviškos praktikos mainai suteikia Europos bitininkystės sektoriui pridėtinės vertės, visų pirma jeigu juos papildo tokia speciali programa, kaip šiuo metu pagal BŽŪP II ramstį įgyvendinama programa „Erasmus“ bitininkams“;
- N. kadangi vadinamojo klajokliško ūkininkavimo praktikai būdinga ne tik daug teigiamų, bet ir nemažai problemiškų aspektų, pirmiausia susijusių su taisyklių laikymusi siekiant išvengti rizikingų situacijų sklaidos; kadangi dėl to būtina atidesnė stebėseną;
- O. kadangi šiuo metu Europoje stebimas padidėjęs naminių bičių ir laukinių apdulkintojų mirtingumas kelia susirūpinimą, nes tai neigiamai veikia žemės ūkį, biologinę įvairovę ir ekosistemas; kadangi padidėjusį bičių mirtingumą lemia įvairūs streso veiksniai, kurie kinta priklausomai nuo geografinės vietovės, vietos ypatumų ir klimato sąlygų; kadangi šie veiksniai apima didžiulį poveikį, kurį daro invazinės svetimos rūšys, pvz., varozę sukeliančios erkės (*Varroa destructor*), bitiniai žvilgvabaliai (*Aethina tumida*), Azijos širšės (*Vespa velutina*) ir amerikinis puvinys bei tokie gyvūnų patogenai, kaip nozematozė, taip pat poveikį, kurį daro kai kurios veikliosios augalų apsaugos produktų ir kitų biocidų medžiagos, klimato kaita, aplinkos būklės blogėjimas, buveinių degeneracija ir žiedinių augalų nykimas; kadangi bitės yra priklausomos nuo žemės ūkio paskirties žemės – jos plotai ir kultūrų įvairovė yra pagrindinis jų maisto šaltinis – todėl ir bitininkams, ir ūkininkams būtų naudinga taikyti konkretaus tipo ekologiniu požiūriu svarbias vietoves, vadinamas bitininkystės plotais, kurios paskui galėtų būti plačiai naudojamos visose valstybėse narėse, ypač laikotarpiu, kai žydėjimas nedidelis;
- P. kadangi bitininkai dažnai būna bejėgiai kovoti su bičių ligomis ir parazitais, nes stokojama informacijos ir mokymų bei veiksmingų jų neutralizavimo priemonių, pvz., galimybių naudoti vaistus bitėms gydyti; kadangi bitininkai gauna paramą apsaugos nuo varozę sukeliančių erkių priemonėms, tačiau jos dar nėra visiškai sėkmingos, nes ir toliau nepakankamai pastangų dedama į mokslinius tyrimus ir technologinę plėtrą procedūrų, skirtų apsaugoti nuo parazitinių rūšių, ir bičių mitybos bei cheminių produktų poveikio srityse;
- Q. kadangi, bitininkams vykdant pareigą pranešti apie ligas ir parazitus, sistemingai naikinami aviliai, o tai gali juos paskatinti apie minėtąsias problemas nepranešti; kadangi rinkoje prieinami vaistai bičių ligoms gydyti yra riboti ir neatitinka didėjančio veiksmingų veterinarinių vaistų poreikio; kadangi išbandyta ne viena natūrali medžiaga varozei kontroliuoti ir trys iš jų, t. y. skruzdžių rūgštis, oksalo rūgštis ir timolis, tapo ekologinio gydymo pagrindu;
- R. kadangi dėl monokultūrinio ūkininkavimo, kuriam naudojamų rūšių kultūros ir hibridiniai augalai išskiria nedaug nektaro ir turi mažai žiedadulkių bei žydi trumpesnį laiką, mažėja tiek biologinė įvairovė, tiek bičių maitinimuisi naudojamų vietovių plotai; kadangi Didžiosios Britanijos mokslininkai neseniai nustatė, kad vietos ir regioninių veislių bitės toje konkrečioje vietovėje išgyvena geriau negu iš kitur atskridusių ir čia

apsigyvenusių veislių naminės bitės¹; kadangi gera ilgalaikė Europos bitininkystės sektoriaus būklė ir tvarumas priklauso nuo to, ar bus užtikrinta gera ilgalaikė vietos naminių bičių ekotipų būklė ir tvarumas, turint galvoje jų įvairovę ir gebėjimą prisitaikyti geros prie vietos aplinkos;

- S. kadangi Tarpyvyriausybinių mokslinė politinė biologinės įvairovės ir ekosisteminių paslaugų platforma (IPBES) savo 2016 m. vasario 26 d. priimtame pranešime ir Tarptautinė gamtos apsaugos sąjunga (IUCN) savo pasaulinio masto integruotuose sisteminių insekticidų vertinimuose įspėjo dėl apdulkintojų nykimo grėsmės; kadangi bitės – svarbus aplinkos kokybės rodiklis;
- T. kadangi bitininkai, ūkininkai, aplinkosaugininkai ir piliečiai tikisi veiksmų, pagrįstų aiškiu moksliniu konsensu dėl visų mirtingumo priežasčių, įskaitant pesticidų veikliųjų medžiagų (pvz., kai kurių neonikotinoidų ir kai kurių kitų sisteminių insekticidų) poveikį, kurias yra įvardijusi EFSA;
- U. kadangi skirtingos mokslinės išvados iš dalies gali būti paaiškinamos skirtingų analitinių metodų ir tyrimų protokolų naudojimu; kadangi nepakankamas mokslinių tyrimų, susijusių su apdulkintojais, koordinavimas ES lygmeniu, ir prieinamų suderintų duomenų, kuriais tarpusavyje galėtų keistis suinteresuotosios šalys, nebuvimas lemia skirtingų arba prieštaringų tyrimų daugėjimą;
- V. kadangi svarbu palaikyti ir gilinti visų suinteresuotųjų šalių (bitininkų, ūkininkų, mokslininkų, NVO, vietos valdžios institucijų, augalų apsaugos pramonės atstovų, privačiojo sektoriaus, veterinarų ir visuomenės) dialogą ir bendradarbiavimą, koordinuoti mokslinius tyrimus ir laiku dalintis visais susijusiais surinktais duomenimis;
- W. kadangi esama visuotinio poreikio parengti bendrą suderintą duomenų bazę, įskaitant, *inter alia*, duomenis apie kultūrų tipus ir žemės ūkio praktiką, kenkėjų ir ligų buvimą, klimato ir oro sąlygas, kraštovaizdį ir infrastruktūrą, bičių kolonijų tankį ir bičių mirtingumo lygį pagal regionus, taip pat reikalingos atitinkamos bitėms nekenksmingos skaitmeninės priemonės ir technologijos bei komunikacijos būdai, kaip buvo siūloma pagal 2017 m. birželio mėn. priimtą iniciatyvą „Europos partnerystė su bitėmis susijusiems klausimams spręsti“; kadangi išsamios EFSA mokslinės apžvalgos, kuri jau ir taip vėluoja daugiau negu metus, rezultatai būtini naujausiu mokslu pagrįstiems sprendimams priimti; kadangi, norint sustabdyti ir sumažinti bičių mirtingumą, ku greičiau būtini aiškūs rezultatai, susiję su visais bičių sveikatos rodikliais, visų pirma atliekant bandymus vietoje; kadangi bitininkai, ūkininkai ir piliečiai tikisi, kad Komisija kartu su atitinkamomis ES agentūromis ir valstybių narių ekspertais atidžiai stebės EFSA augalų apsaugos produktų poveikio bitėms vertinimo gaires ir kad valstybės narės jas tinkamai įgyvendins;
- X. kadangi įtakos medaus gamybai turi ir oro sąlygos: šiltas drėgnas oras palankus medui gaminti, o išvien šaltas ir šlapias oras – priešingai; kadangi rudens ir žiemos nuostoliai prisideda prie bičių kolonijų retėjimo ir medaus gamybos traukimosi: kai kuriose valstybėse narėse šis rodiklis gali pasiekti 50 proc., o kai kuriuose regionuose – net

¹ „Naminų bičių genotipai ir aplinka“ (angl. *Honey bee genotypes and the environment*), *Journal of Agricultural Research* 53(2), p. 183–187 (2014).

100 proc.;

- Y. kadangi reikėtų atkreipti dėmesį į naminių bičių populiacijos dydžio skirtumus skirtinguose žemės ūkio paskirties plotuose, nes vienoje medų gaminančiose šalyse ji auga, o kitose – mažėja;
- Z. kadangi padidėjus bičių mirtingumui bitininkai priversti reguliariau pirkti naujas kolonijas, taigi didėja gamybos sąnaudos; kadangi nuo 2002 m. bičių kolonijos kaina išaugo mažiausiai keturis kartus; kadangi, keičiant vieną bičių koloniją kita, gamyba trumpuoju ir vidutinės trukmės laikotarpiu neretai gali sumažėti, nes vos įkurdintos naujos kolonijos nėra tokios produktyvios; kadangi bitininkai medaus gamybai niekada nenaudoja tiek bičių kolonijų, kiek rodo statistika: metų laikotarpiu jiems atkuriant pradinį kolonijų skaičių pagaminamas kiekis nukenčia, nes prarastoms kolonijoms atkurti taip pat būtinas medus;
- AA. kadangi per pastaruosius 15 metų kai kuriose trečiojoje šalyse buvo pagamintas ir eksportuotas dvigubai didesnis medaus kiekis; kadangi ES savo medaus poreikius užtikrina vos 60 proc. ir šis rodiklis nedidėja, nors 2003–2016 m. avilių skaičius ES beveik padvigubėjo, o bitininkų skaičius tuo pačiu laikotarpiu išaugo nuo maždaug 470 000 iki maždaug 620 000; kadangi 2016 m. trys pirmaujančios Europos medaus gamintojos buvo Rumunija, Ispanija ir Vengrija, o po jų rikiavosi Vokietija, Italija ir Graikija;
- AB. kadangi ES kasmet importuoja apie 40 proc. savo suvartojamo medaus; kadangi 2015 m. importinis medus buvo vidutiniškai 2,3 karto pigesnis negu pagamintas ES; kadangi per metus ES importuoja apie 200 000 tonų medaus – daugiausia iš Kinijos, Ukrainos, Argentinos ir Meksikos – o dėl to išties nepalankioje konkurencinėje padėtyje palyginti su trečiųjų šalių gamintojais atsiduria Europos bitininkai ir užkertamas kelias labiau apsirūpinti medumi savo jėgomis; kadangi importinis medus dažnai neatitinka ES bitininkams taikomų standartų;
- AC. kadangi vartotojai neretai mano, kad valgo ES pagamintą medų, nors iš tikrųjų dalis to medaus yra ES ir trečiojoje šalyje pagaminto medaus mišinys, o nemaža dalis importinio medaus būna su priemaišomis;
- AD. kadangi dėl prastos bičių sveikatos nuo 2002 m. medaus kiekis iš pagrindinių pasaulio medų gaminančių regionų nekito arba mažėjo, užtat Kinijoje pagaminamo medaus kiekis padvigubėjo (nuo 2012 m. – maždaug iki 450 000 tonų per metus) ir tai didesnis kiekis negu ES, Argentina, Meksika, JAV ir Kanada pagamina kartu sudėjus;
- AE. kadangi 2015 m. daugiau negu pusė į ES importuoto medaus buvo atvežta iš Kinijos (apie 100 000 tonų, t. y. dvigubai daugiau nei 2002 m.), nors kitose pasaulio dalyse bičių kolonijų skaičius mažėjo; kadangi, pasak bitininkų asociacijų ir bitininkystės specialistų, didelė dalis iš Kinijos importuojamo medaus gali būti suklastota papildomai įmaišant cukranendrių cukraus arba kukurūzų sirupo; kadangi ne visos valstybės narės turi galimybių atlikti analizes ir ES išorės sienos kontrolės poste nustatyti, kad importuojamas medus neatitinka reikalavimų;
- AF. kadangi medus yra trečias iš dažniausiai pasaulyje klastojamų produktų; kadangi klastojimas daro didelę žalą Europos bitininkams ir kelia rimtą pavojų vartotojų

sveikatai;

- AG. kadangi, pasak ekspertų, 2002 m. chloramfenikolio problemą medų iš Kinijos eksportuojančios įmonės išsprendė ne laikydamos taisyklių, o naudodamos dervų filtrus;
- AH. kadangi per savo 2015 m. gruodžio mėn. vykusį posėdį Žemės ūkio ir žuvininkystės taryba aptarė susirūpinimą dėl importinio medaus kokybės ir Europos bitininkystės sektoriaus konkurencingumo keliančius klausimus; kadangi, atsižvelgdama į tai, Komisija užsakė centralizuotą medaus tyrimą;
- AI. kadangi valstybių narių medaus mėginius ištyręs Jungtinis tyrimų centras, be kita ko, konstatavo, kad 20 proc. prie ES išorės sienų ir importuotojų patalpose paimtų mėginių neatitiko medaus sudėties ir (arba) medaus gamybos procesų reikalavimų, nustatytų Medaus direktyvoje (2001/110/EB), ir kad 14 proc. mėginių sudėtyje rasta pridėtinio cukraus; kadangi, nepaisant šito, į Europą toliau vežamas suklastotas medus su priemaišomis;
- AJ. kadangi, remiantis ES naudojamu Maisto kodeksu (*Codex Alimentarius*), medus yra natūralus produktas, į kurį negali būti dedama ir iš kurio negali būti išgaunama jokių medžiagų bei kuris neturėtų būti džiovinamas išimtas iš avilio;
- AK. kadangi, didmeniniam suklastoto pigaus medaus importui sutrikdžius pusiausvyrą Europos medaus rinkoje, 2014–2016 m. medaus pirkimo kaina šalyse, kurios yra pagrindinės ES medaus gamintojos (Rumunijoje, Ispanijoje, Vengrijoje, Bulgarijoje, Portugalijoje, Prancūzijoje, Italijoje, Graikijoje ir Kroatijoje), krito dvigubai, o dėl to Europos bitininkų padėtis ir toliau yra sudėtinga bei neša jiems nuostolį;
- AL. kadangi iš dalies keičiančiosios direktyvos 6 konstatuojamojoje dalyje pažymima, kad pagal Direktyvą 2001/110/EB, jeigu medus kilęs iš daugiau nei vienos valstybės narės arba trečiosios šalies, privalomą kilmės šalies nuorodą galima pakeisti atitinkamai vienu iš šių žymenų: „ES medaus mišinys“, „ne ES medaus mišinys“, „ES ir ne ES medaus mišinys“; kadangi paskutinysis nurodomas žymuo nesuteikia vartotojui pakankamai informacijos;
- AM. kadangi šiuo metu nemažai medaus pakuotojų ir prekyautojų piktnaudžiauja tokiomis kilmės nuorodomis, kad nuslėptų tikrąją kilmės šalį ir medaus dalį iš įvairių susijusių šalių, nes pirkėjai įgyja vis daugiau žinių ir nepasitiki maisto produktais iš kai kurių šalių; kadangi daug stambių medų gaminančių šalių, pvz., JAV, Kanada, Argentina ar Meksika, taiko gerokai griežtesnius medaus ženklavimo reikalavimus negu supaprastintos ES taisyklės, todėl vartotojams teikiamos būtinosios informacijos požiūriu siūlo kur kas geresnes garantijas negu ES;
- AN. kadangi šiuo metu galiojančiomis taisyklėmis neatsižvelgiama į nesąžiningą praktiką, dėl kurios daromas neigiamas poveikis tokiems perdirbtiesiems produktams, kaip sausainiai, javainiai, konditerijos gaminiai ir t. t.; kadangi žymuo „medus“ gali klaidinti vartotoją šio produkto tikrojo kiekio požiūriu, nes yra dažnai naudojamas atvejais, kai iš medaus kildinama gerokai mažiau negu 50 proc. produkto cukraus kiekio;
- AO. kadangi Europos iniciatyva „Pusryčiams medus“, kurios imtasi 2014 m., sulaukė

didžiulės sėkmės ir ši puiki iniciatyva atvira visoms valstybėms narėms, siekiant prisidėti prie vaikų švietimo apie tokio sveiko maisto, kaip medus, valgymą bei skatinti bitininkystės sektorių; kadangi Žemės ūkio ir žuvininkystės tarybos posėdyje 2015 m. gegužės 11 d. Slovėnija ėmėsi iniciatyvos, kad gegužės 20-oji būtų oficialiai pripažinta Pasauline bičių diena ir kad ją paskelbtų JT: šią idėją labai palaikė visos valstybės narės, o savo 2017 m. liepos mėn. Romos konferencijoje ją parėmė FAO; kadangi ten buvo susitarta, kad ypatingas dėmesys bitininkystės sektoriui turėtų būti skiriamas keliant žemės ūkio, augalų apsaugos ir tvaraus ūkininkavimo klausimus, nes bitės daro didžiulį poveikį ekologiškai pusiausvyrai visame pasaulyje;

- AP. kadangi ES vaisių, daržovių ir pieno vartojimo skatinimo mokyklose programos – nepaprastai svarbi priemonė norint vėl pažadinti vaikų domėjimąsi žemės ūkiu ir įvairiais ES žemės ūkio produktais, visų pirma tais, kurie gaminami jų regione; kadangi be to, kad populiarinami švieži vaisiai ir daržovės bei geriamasis pienas, šios programos leidžia valstybėms narėms įtraukti kitus vietas, regiono ar nacionalinius gaminius, pvz., medų;
- AQ. kadangi vietos gamintojų įtraukimas į ES vaisių, daržovių ir pieno vartojimo skatinimo mokyklose programas reiškia papildomą administracinę ir finansinę naštą, tačiau potenciali nauda, gaunama išsamiau informuojant apie medaus maistinę vertę ir bitininkystės svarbą, skatinant vartojimą ir sklandų daugiausia vietos bitininkų dalyvavimą, galėtų turėti teigiamo poveikio sektoriui ir medaus grandinei apskritai; kadangi dėl ribojamojo teisės aktų, susijusių su tiesioginiu medaus tiekimu nedideliais kiekiais, taikymo kai kuriose valstybėse narėse vietos gamintojams sunku dalyvauti ES mokyklų programose; kadangi nepaprastai svarbu skatinti vietos gamybą ir vartojimą;
- AR. kadangi metinis medaus suvartojimas valstybėse narėse labai skiriasi: Vakarų Europos valstybėse narėse asmuo vidutiniškai suvartoja 2,5–2,7 kg medaus, o valstybėse narėse, kurios ES narėmis tapo 2004 m. ir vėliau, šis rodiklis kai kuriais atvejais siekia vos 0,7 kg; kadangi Europos kokybės – o ypač geografinių nuorodų – sistemos labai svarbios darbo vietoms išsaugoti ir kurti; kadangi iki šiol užregistruota per 30 medaus geografinių nuorodų; kadangi žymenys „Europos“ ir „pagaminta Europoje“ dažnai siejamos su aukštos vertės produktais;
- AS. kadangi medus daro teigiamą fiziologinį poveikį – visų pirma sveikatai – turint galvoje jo antiseptines, priešuždegimines ir gydomąsias savybes, o tai galėtų būti dar labiau pripažįstama ateityje įgyvendinant žemės ūkio politiką;
- AT. kadangi ne vienas savarankiško veiklos organizavimo ir bitininkų tiesiogiai vykdomos prekybos pavyzdys rodo, kad medaus – pirmiausia ekologiško medaus – ir kitų bitininkystės produktų pardavimas naudojantis trumpąja tiekimo grandine ir vietos gamintojų rinkose yra labai sėkmingas;
- AU. kadangi pastaraisiais metais populiarėja bitininkystė miestuose, o tai gali paskatinti didesnio piliečių rato, įskaitant vaikus, sąmoningumą gamtos ir bitininkystės naudoms klausimais; kadangi žiedinių augalų, kuriuos soduose ir miestų teritorijose sodina viešosios ir (arba) vietos ir regioninės valdžios institucijos, taip pat padeda praturtinti apdulkinančių maitinimosi šaltinius;
- AV. kadangi kiti bitininkystės produktai, pvz., žiedadulkės, pikis, bičių vaškas, bičių

nuodai ir bičių pienelis, labai prisideda prie piliečių gerovės ir yra naudojami kaip aukštos kokybės maisto produktai bei yra paklausūs kaip neatskiriama natūralios gyvenamosios dalis; kadangi jie taip pat labai svarbūs sveikatos priežiūros ir kosmetikos pramonei, taigi tai papildomas išteklius bitininkų ekonominei padėčiai pagerinti; tačiau kadangi šie produktai nėra apibrėžti Medaus direktyvoje (2001/110/EB) ir ši spraga trukdo įgyvendinti veiksmingą sektoriaus politiką ir yra kliūtis norint vadovautis kokybe grindžiamu požiūriu bei kovoti su sukčiavimu ir klastojimu; kadangi bet kuri valstybė narė gali nuspręsti uždrausti GMO kultivavimą savo teritorijoje, kad apsaugotų Europos vartotojus nuo genetiškai modifikuotomis žiedadulkėmis užteršto medaus;

AW. kadangi į ES importuojami dideli medaus kiekiai ir tai neretai lemia rimtus ES medaus rinkos sutrikimus ir netgi krizes, o tai prisideda prie Europos bitininkystės sektoriaus silpnėjimo; kadangi bitininkystės sektorius nusipelno, kad jam būtų teikiamas prioritetas per ES derybas dėl laisvosios prekybos susitarimų, o medus ir kiti bičių produktai turėtų būti priskiriami jautriems importui produktams;

Bitininkystės reikšmė

1. pabrėžia, kad naminės bitės kartu su laukinėmis bitėmis ir kitais apdulkintojais atlieka nepaprastai svarbias ekosistemai ir žemės ūkiui funkcijas, nes apdulkina gėles, įskaitant kultūrinius augalus, o be šito negalėtų gyvuoti Europos žemės ūkis ir visų pirma negalėtų būti auginami entomofiliniai (vabzdžių apdulkinami) augalai; atsižvelgdamas į tai pabrėžia, jog svarbu, kad BŽŪP būtų orientuota į darnų vystymąsi ir biologinės įvairovės stiprinimą – tai geriau veikia ne tik nenutrūkstamą bičių populiacijų gyvavimą ir atkūrimą, bet ir derlių;
2. ragina Komisiją užtikrinti, kad bitininkystei būtų skiriama svarbi vieta būsimoosiuose pasiūlymuose dėl žemės ūkio politikos, keliant paramos ir supaprastinimo, mokslinių tyrimų ir inovacijų bei švietimo bitininkystės srityje programų klausimus;
3. pabrėžia, kad, nors ES gali dar daugiau padaryti bitininkų ir bičių labui, būtina pripažinti ir dabartinės BŽŪP indėlį remiant bitininkystę ir taip pat potencialiai gerinant aplinkos ir biologinės įvairovės padėtį įvairiausiais būdais, pvz., taikant pasėlių įvairinimo priemones, nustatant ekologiniu požiūriu svarbi vietas, naudojantis tinklu „Natura 2000“, skatinant ekologinį ūkininkavimą, įgyvendinant kitas žemės ūkio ir aplinkosauginės priemones, kuriomis padedama kurti bičių kolonijas, bei klimato apsaugos priemones ar Europos inovacijų partnerystę;

ES parama bitininkams

4. pabrėžia, kad bitininkystės finansavimo maisto gamybos ir gydomaisiais tikslais struktūra turi būti tikslingesnė ir veiksmingesnė, taip pat kad jis turi būti deramai didinamas įgyvendinant žemės ūkio politiką ateityje (kuri numatoma nuo 2021 m.);
5. ragina Komisiją ir valstybes nares remti ES bitininkystės sektorių tvirtomis politikos priemonėmis ir tinkamais finansavimo būdais, atsižvelgiant į esamą bičių populiacijos dydį; todėl siūlo 50 proc. padidinti ES biudžeto eilutę, skirtą nacionalinėms bitininkystės programoms, atsižvelgiant į dabartinę naminių bičių populiacijos padėtį ir sektoriaus svarbą apskritai; vadovaudamasis Reglamento Nr. 1308/2013/ES dėl

vieno bendro žemės ūkio rinkų organizavimo 55 straipsniu, ryžtingai ragina visas valstybes nares parengti nacionalinę savo bitininkystės sektoriaus programą;

6. ragina Komisiją nuodugniai apsvarstyti galimybę į BŽŪP po 2020 m. įtraukti naują paramos programą bitininkams, siekiant, kad būtų tinkamai atsižvelgta į ekologinį bičių vaidmenį apdulkinant augalus; šiuo požiūriu pabrėžia, kad turi būti atsižvelgiama į specifinius labai mažų, mažųjų ir vidutinių įmonių – įskaitant tas, kurios vykdo veiklą atokiausiuose ir kalnų regionuose bei salose – poreikius; be to, ragina Komisiją išnagrinėti galimybę taikyti papildomas priemones, pvz., teikti paramą dirbtiniams koriams įsigyti;
7. ragina bitininkus įsitraukti į aktyvų dialogą su kompetentingomis institucijomis, kad būtų veiksmingiau taikomos nacionalinės bitininkystės programos, siekiant jas tobulinti ir ištaisyti bet kokias galimas problemas;

Rizikos valdymas

8. ragina Komisiją inicijuoti tyrimą, ar įgyvendinant nacionalines bitininkystės programas būtų pagrindo taikyti bitininkystės rizikos valdymo schemą, siekiant spręsti gamybos nuostolių, kuriuos patiria profesionalūs bitininkai, klausimą; todėl siūlo numatyti išmoką, kuri būtų apskaičiuojama atsižvelgiant į vidutinę nuostolių patyrusių įmonių apyvartą; pabrėžia, kad ne vienoje valstybėje narėje draudimo įmonės atsisako apdrausti bičių kolonijas ir kad bitininkams sunku pasinaudoti pagal BŽŪP II ramstį numatytais rizikos valdymo priemonėmis; todėl ragina Komisiją ir valstybes nares sudaryti bitininkams lengvesnes sąlygas naudotis rizikos valdymo priemonėmis;

ES bendrai finansuojamos nacionalinės bitininkystės programos

9. pabrėžia, kad būtina rengti tinkamus mokymus bitininkystės srityje, ir ragina valstybes nares įtraukti tai kaip prielaidą į nacionalines programas; mano, kad bitininkystės įrangos įsigijimo išlaidos – kai ši įranga atitinka atskirų nacionalinių bitininkystės programų reikalavimus ir yra pagal jas bendrai finansuojama – turėtų būti pripažįstamos per visą trejų metų programavimo laikotarpį, o ne tik tais programos metais, kuriais buvo patirtos;
10. ragina valstybes nares svarstyti galimybę į savo nacionalines bitininkystės programas įtraukti kompensacijų schemą, kuri būtų taikoma tuo atveju, jei bičių kolonija žūtų dėl gaivalinės nelaimės, ligos arba plėšrūnų;
11. ragina Komisiją nacionalinių bitininkystės programų tikslais pasiūlyti pakeisti programos metų laikotarpį: tokiu atveju metų pabaiga būtų pratęsta iki spalio 30 d., turint galvoje, kad pagal šiuo metu galiojantį reglamentą programos metai baigiasi liepos 31 d., o kai kuriose valstybėse narėse ši data sutampa su bitininkystės sezono piku, taigi šis laikas netinkamas;
12. pažymi, kad rudųjų lokių ir kitų plėšriųjų gyvūnų paplitimas kai kuriuose Europos regionuose yra naujas iššūkis bitininkams asmeninio saugumo ir ekonominės veiklos požiūriu, ir ragina Komisiją ir valstybes nares numatyti tinkamus būdus jiems atremti, visų pirma kompensuojant patirtą žalą;

Moksliniai tyrimai, mokymas ir švietimas

13. siūlo, kad būtų plečiamos bitininkystės mokslinių tyrimų temos ir išvados – taip pat ir apiterapijos projektų konsorciumo veiklos pagrindu, ypač, kai finansavimą skiria ES – ir kad valstybės narės jomis dalytųsi, siekdamos išvengti dubliavimosi; atsižvelgdamas į tai prašo sukurti bendrą skaitmeninę duomenų bazę, kuri būtų suderinta ES lygmeniu, kad informacija galėtų keistis bitininkai, tyrėjai ir visos susijusios šalys; todėl ragina Komisiją remti ir skatinti Europos bitininkystės mokslinių tyrimų projektus, pvz., EFSA mokslinių tyrimų programą, įgyvendinamą pagal projektą „Duomenų apie bičių sveikatą rinkimas ir dalijimasis jais: Europos partnerystės su bitėmis susijusiems klausimams spręsti link“; mano, kad nepaprastai svarbios didesnės privačios ir viešos investicijos į techninę ir mokslinę praktinę patirtį ir kad jos turėtų būti skatinamos nacionaliniu ir ES lygmenimis, ypač kai tai susiję su genetiniais ir veterinariniais aspektais bei naujoviškų vaistų bičių sveikatai užtikrinti vystymu; remia ES etaloninių institutų ir laboratorijų veiklą, kurią vykdant geriau koordinuojami moksliniai tyrimai, *inter alia*, siekiant dar išsamiau tirti bičių mirtingumo priežastis;
14. ragina valstybes nares užtikrinti tinkamas pagrindinio ir profesinio mokymo programas bitininkams; pabrėžia, kad be žemės ūkio ir kitų ekonominių bitininkystės kultūros aspektų mokymo medžiaga turėtų apimti žinias, susijusias su apdulkinimu ir kita aplinkosaugine praktika, pvz., su ekologinės pusiausvyros ir biologinės įvairovės išsaugojimu bei apdulkintojų išgyvenimo sąlygų gerinimu kraštovaizdyje, kuriame užsiimama žemės ūkiu; mano, kad kartu su bitininkais turėtų būti kuriami ir konkretūs su šiais klausimais susiję mokymo moduliai žemę dirbantiems žemės ūkio produktų gamintojams; ragina Komisiją ir valstybes nares skatinti didesnę bendradarbiavimą, taip pat žinių ir informacijos mainus, įskaitant pažangias abipuses išankstinio perspėjimo sistemas, kurias tarpusavyje taikytų ūkininkai ir bitininkai, miškininkai, mokslininkai ir veterinarai, tokiose srityse, kaip purškimo laikotarpiai ir kiti insekticidų taikymo atvejai, ligų prevencija ir kontrolė, bitėms nekenksmingos technologijos ir augalų apsaugos metodai minimaliam apdulkintojų mirtingumui užtikrinti;
15. ragina Komisiją priimti rekomendacijas, kad ES būtų remiamos įvairios nacionalinės aukštos kokybės pagrindinės ir profesinės švietimo programos bitininkystės srityje; ragina imtis programų, siekiant paskatinti jaunimą rinktis bitininko profesiją atsižvelgiant į tai, kad šiam sektoriui nepaprastai būtinas kartų atsinaujinimas; mano, kad būtina toliau plėtoti bitininkystės sektoriaus potencialą būdais, kurie būtų pritaikyti visų bitininkų poreikiams; taip pat ragina Komisiją dirbti su valstybėmis narėmis ir sektoriaus atstovais, siekiant parengti geriausios bitininkystės praktikos kodeksą, kurio įgyvendinimas būtų remiamas sudarant galimybę rinktis aukštos kokybės mokymus valstybėse narėse; kalbant apie profesinį rengimą, ragina universitetų veterinarinės medicinos fakultetus stiprinti veterinarinės priežiūros ir parengties sritis; mano, kad įgyvendinant tokias programas, kaip „Horizontas 2020“ ir „Erasmus+“, turėtų būti puoselėjami moksliniai tyrimai ir mokymai apiterapijos srityje;

Bičių sveikata ir aplinkos aspektai

16. dar kartą reiškia susirūpinimą dėl to, kad didėjantis naminių bičių ir laukinių apdulkintojų, įskaitant laukines bites, mirtingumas ir nykimas Europoje nepaprastai neigiamai paveiks žemės ūkį, maisto gamybą ir saugumą, biologinę įvairovę, aplinkos tvarumą ir ekosistemas;

17. atkreipia dėmesį į tai, jog ES ir jos valstybės narės turi nedelsdamos imtis veiksmų, būtinų ilgalaikiai didelio masto bičių sveikatos ir populiacijos atkūrimo strategijai įgyvendinti, kad būtų išsaugota ES šiuo metu mažėjanti laukinių bičių populiacija – taip pat ir žemės ūkio ir aplinkosauginėmis priemonėmis, kurios reikalingos bičių kolonijų įtvirtinimui paremti;
18. atkreipia ypatingą dėmesį į biologinės įvairovės svarbą bičių sveikatai ir gerovei – kad joms būtų prieinamos maitinimosi vietos, natūralios ir pusiau natūralios buveinės bei didelės daugiametės pievos; atkreipia dėmesį į tai, kad laipsniškai nyksta bičių maitinimosi požiūriu vertingi augalai – rugiagėlės, vikiai, usnys ir baltieji dobilai – ir kad šito priežastis yra netinkamas augalų apsaugos produktų naudojimas, vis retesnis pievų naudojimas ganykloms ir vis dažnesnis jų naudojimas šienai; pažymi, kad dėl to stokojama žiedadulkių, taigi bičių mityba yra nepakankama, o tai skatina bičių sveikatos blogėjimą ir vis didesnę jų pažeidžiamumą patogenams ir parazitams; pabrėžia, kad būtina laukinių gėlių ir vabzdžiams naudingų rūšių apsauga visoje Europoje; primena, kad pagal BŽŪP vykdomos žalinimo veiklos pagrindu bitininkystės plotai, kurių svorinis daugiklis siekia 1,5, yra ekologiniu požiūriu svarbi vietovė; ragina Komisiją, sėklų dauginojimą ir ūkininkus skatinti kokybiškas augalų selekcijos schemas, į selekcijos kriterijus įtraukiant didelį įrodymais pagrįstą medingumo ir žiedadulkių gamybos pajėgumą, pirmenybę teikiant maksimaliai prie vietos sąlygų prisitaikiusių ir vietinių rūšių bei atmainų biologinei įvairovei;
19. pažymi, kad būtinos tinkamos finansinės paskatos ekologinės bitininkystės atstovams, atsižvelgiant į papildomus reikalavimus, kurių jie turi laikytis, ir į didėjančią su aplinka siejamą poveikį;
20. pabrėžia, kad būtina išsaugoti išskirtinį vietos endeminių naminių bičių populiacijų, kurių kiekviena keičiantis kartoms derinasi prie savo vietos aplinkos ypatumų, genetinį paveldą, įvairovę ir gebėjimą prisitaikyti, ir primena, kad ši įvairovė svarbi kovojant su invazinėmis rūšimis, įskaitant parazitus ir ligas;
21. pažymi, jog dėl monokultūrinio ūkininkavimo mažėja biologinė įvairovė ir rizikuojama, kad augalai bus apdulkinami nepakankamai, taip pat kad išnyks medingoji flora, ir ragina valstybes nares parengti nenaudojamos žemės apsėjimo nektaringaisiais augalais strategijas; atsižvelgdamas į tai pabrėžia, kad abiotinių išteklių – visų pirma dirvožemio ir vandens – bei didelės žiedadulkių įvairovės ir kuo įvairesnių maitinimosi šaltinių išsaugojimas nepaprastai svarbus bitėms apsaugoti;
22. todėl ragina Komisiją ir valstybes nares pasirūpinti reikiamomis paskatomis vietoje vystomai praktikai skatinti, siekiant apsaugoti naminių bičių ekotipus ir auginimą visoje ES;
23. ragina Komisiją parengti aprašą, kad būtų galima įvertinti esamą ir naują pavojų sveikatai ES ir tarptautiniu lygmenimis, siekiant parengti kovos su bičių mirtingumu veiksmų planą;
24. primygtinai ragina Komisiją siekti pažangos įgyvendinant bandomuosius projektus, susijusius su bitėmis ir kitais apdulkintojų, kurie yra aplinkos ir buveinių būklės rodiklis, nes šie projektai gali būti naudingi vystant ateities politiką;
25. prašo Komisijos užtikrinti, kad skiriant pagal įvairias BŽŪP biudžeto eilutes numatytas

žemės ūkio subsidijas būtų atsižvelgiama į bitėms palankią praktiką, pvz., į ekologiniu požiūriu svarbių vietovių nustatymą arba bites pritraukiančių laukinių gėlių auginimą pūdymuose;

26. pabrėžia, kad, siekiant apsaugoti apdulintojus – tiek naminius, tiek laukinius – apskritai, būtina vadovautis atsargumo principu;
27. pažymi, kad sveika bitė turi daugiau galimybių atsispirti parazitizmui, ligoms ir plėšrūnams; supranta, kad tokios invazinės svetimos rūšys, kaip varožė sukeliančios erkės, bitinis žvilgvabalis, Azijos širšės (kitų vabzdžių atžvilgiu nepaprastai agresyvūs vabzdžiai), taip pat amerikinis puvinys ir kai kurie patogenai, pvz., nozematozė, yra pagrindinės bičių mirtingumo priežastys ir padaro rimtų ekonominių nuostolių bitininkams; pakartoja, kad remia Parlamento inicijuotą bandomąjį projektą, skirtą veisimo ir selekcijos programai, pagal kurią siekiama moksliskai iširti atsparumą varozei; ragina Komisiją ir valstybes nares remti ES masto taikomuosius mokslinius tyrimus įgyvendinant veiksmingas veisimo programas, pagal kurias būtų išvedamos invazinėms rūšims ir ligoms atsparios bičių rūšys, turinčios varožė veikiančios higienos (angl. *Varroa Sensitive Hygiene* – VSH) elgesio bruožą; atsižvelgdamas į pavojų, kad kai kurios invazinės svetimos rūšys, pvz., varožė sukeliančios erkės, gali tapti atsparios tam tikriems veterinariniams vaistams, ragina valstybes nares atlikti metinius erkių atsparumo įvairioms veterinariniams vaistams naudojamoms veikliosioms medžiagoms tyrimus; siūlo nuolat privaloma tvarka kovoti su varoze ES lygmeniu;
28. ragina Komisiją įtraukti visus susijusius vaistų gamintojus į mokslinius vaistų bitėms tyrimus, *inter alia*, siekiant kovoti su varožė sukeliančiomis erkėmis ir išvengti neigiamo šių vaistų šalutinio poveikio bičių imuninei sistemai, ir sukurti bendrą IT platformą, kad geriausiais sprendimais ir vaistais būtų dalijamasi su suinteresuotosiomis šalimis, gerinamas bitininkystei gyvybiškai svarbių veterinarinių vaistų prieinamumas, stiprinamas veterinarų vaidmuo rūpinantis bičių sveikata, o bitininkai būtų informuojami apie visus prieinamus sprendimus; ragina atlikti privačius ir viešus mokslinius tyrimus, susijusius su biologiniais ir fizineis alternatyviaisiais metodais, kurie nebūtų kenksmingi žmonių ir gyvūnų sveikatai, taip pat su natūralių medžiagų ir junginių naudojimu varozei kontroliuoti, atsižvelgiant į konkrečius ekologiško gydymo pranašumus;
29. pripažįsta, kad kai kurių valstybių narių stebėsenos veiklos, vykdytos siekiant įvertinti bičių sveikatos būklę, rezultatai yra svarbūs ir kad jais turėtų būti pasidalyta su kitoms valstybėms narėms bei Komisija;
30. ragina valstybes nares ir regionus pasinaudoti visais įmanomais būdais, kad vietos ir regioninės naminių bičių rūšys (*Apis Mellifera* bičių šeimos) būtų apsaugotos nuo nepageidaujamo prisitaikiusių arba invazinių svetimų rūšių, darančių tiesioginį ar netiesioginį poveikį apdulintojams, plitimo; remia populiacijų, kurių netekta dėl invazinių svetimų rūšių, atkūrimą aviliuose pasinaudojant čionykščių vietos rūšių bitėmis; rekomenduoja valstybėms narėms kurti centrus, skirtus čiabuvių rūšių bitėms veisti ir apsaugoti; atsižvelgdamas į tai pabrėžia, kad svarbu vystyti strategijas, pagal kurias būtų stiprinamas kuo dažnesnės vertingų bruožų apraiškos vietos naminių bičių populiacijose; atkreipia dėmesį į galimybes, kurios numatytas Reglamente (ES) Nr. 1143/2014 dėl invazinių svetimų rūšių, ir galimai neseniai priimtuose Gyvūnų ir

augalų sveikatos reglamentuose (atitinkamai Reglamente (ES) Nr. 429/2016 ir Reglamente (ES) Nr. 2031/2016); reiškia susirūpinimą dėl to, kad iš Kinijos importuojamas užterštas vaškas gali būti dažna bičių sveikatos problemų priežastis;

31. ragina svarstyti galimybę taikyti procedūrą, skirtą invazinių augalų rūšių, dėl kurių gali mažėti bičių naudojamų ganyklų įvairovė ES, sąrašui išplėsti;

Bitėms kenksmingos cheminės medžiagos

32. prašo Komisijos sustabdyti leidimą naudoti pesticidų veikliąsias medžiagas, kurios kelia pavojų bičių sveikatai, remiantis vietoje atliktais bandymais pagrįstomis EFSA mokslinėmis išvadomis, kol nepaskelbtas EFSA galutinis išsamus poveikio vertinimas; pakartoja, kad bet koks sprendimų priėmimo procesas turi būti grindžiamas moksliniu vertinimu ir išvadomis;
33. ragina Komisiją ir valstybes nares imtis veiksmų atsižvelgiant į patvirtintą mokslinį konsensumą ir uždrausti pesticidų veikliąsias medžiagas, įskaitant neonikotinoideus ir sisteminius insekticidus, kurie, kaip įrodyta moksliniais (laboratorinių analizių išvadomis ir ypač vietoje atliktais bandymais), yra pavojingi bičių sveikatai; tuo pat metu ragina taikyti saugius alternatyvius produktus ar agronominius metodus (pvz., įvairius veiksmingus kenkėjų kontrolės, biologinės kontrolės ir integruotos kenkėjų kontrolės būdus, kuriems naudojama mažai pesticidų), siekiant pakeisti pavojų bitėms keliančias veikliąsias medžiagas;
34. ragina Komisiją kartu su atitinkamomis ES agentūromis ir valstybių narių ekspertais atidžiai stebėti EFSA augalų apsaugos produktų poveikio bitėms vertinimo gaires, taip pat ragina valstybes nares jas įgyvendinti;
35. pabrėžia, kad bet kuris žemės ūkyje naudojamas produktas, kurio sudėtyje yra medžiagų, kaip patvirtinta, pavojingų bitėms, turėtų būti ženklinamas kaip kenksmingas bitėms;
36. ragina Komisiją ir valstybes nares nedelsiant imtis veiksmų, kad būtų atliekama daugiau mokslinių tyrimų, susijusių su medžiagomis, kurios, tikėtina, gali kelti pavojų bitėms, įskaitant aiškiai apibrėžtą tvarkaraštį;
37. pabrėžia, kad ilgalaikis sisteminių augalų apsaugos produktų poveikis yra nuvertinamas; palankiai vertina neseniai patvirtintą bandomąjį projektą, kuriuo ketinama vykdyti aplinkos monitoringą, susijusį su pesticidų naudojimu, stebint namines bites;
38. pripažįsta, kad, remiantis nepriklausomais tarpusavio vertinimu pagrįstais moksliniais įrodymais, bičių atsparumą labai silpnina bendras cheminių medžiagų poveikis – dėl to jos nepajėgia įveikti tokių streso veiksnių, kaip lietingi metai, nektaro trūkumas, ligos ar parazitai;
39. primena 2009 m. spalio 21 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą 2009/128/EB, nustatančią Bendrijos veiksmų pagrindus siekiant tausiojo pesticidų naudojimo, visų pirma jos 14 straipsnį, pagal kurį nuo 2014 m. visi ūkininkai privalo savo ūkiuose taikyti bendruosius integruotosios kenkėjų kontrolės principus, ir 9 straipsnį, kuriuo visuotinai uždraudžiamas purškimas iš oro;

40. pažymi, kad, siekdama švelninti poveikį bitėms, ES įvedė laikinus apribojimus naudoti neonikotinoidinius insekticidus (klotianidiną, tiametoksamą, imidaklopridą ir fipronilą);

Kova su medaus klastojimu

41. tikisi, jog valstybės narės ir Komisija užtikrins, kad importuojamas medus ir kiti bičių produktai visapusiškai atitiktų ES aukštos kokybės standartus ir taip būtų kovojama tiek su nesąžiningus metodus taikančiais ne ES šalių medaus gamintojais, tiek su ES pakuotojais bei prekyautojais, kurie sąmoningai maišo suklastotą importinį medų su ES medumi;
42. ragina Komisiją parengti tokias veiksmingas laboratorinės analizės procedūras, kaip branduolinio magnetino rezonanso tyrimas, bitėms būdingiems peptidams ir kitoms joms būdingoms žymėms aptikti, siekiant nustatyti medaus klastojimo atvejus, taip pat ragina valstybes nares taikyti griežtesnes bausmes pažeidėjams; ragina Komisiją įtraukti privačias tarptautiniu mastu pripažintas laboratorijas, pvz., prancūzų EUROFINS ar vokiečių QSI, siekiant atlikti moderniausius tyrimus; ragina Komisiją sukurti oficialią medui skirtą duomenų bazę, kurioje skirtingų regionų medus būtų klasifikuojamas taikant bendrą analizės metodą;
43. pažymi, kad, remiantis Reglamentu Nr. 853/2004/EB, medaus pakavimo įmonėms, kuriose maišomas ar apdirbamas keletas gamintojų medus, taikomos ES maisto saugos stebėsenos procedūros; mano, kad jos turėtų būti taikomos visoms įmonėms, kuriose apdirbamas importinis medus; pabrėžia, kad būtina vengti bet kokios finansinės ar administracinės naštos ES bitininkams, kurie patys pakuoja savo medų;
44. pabrėžia, kad siūlomomis priemonėmis būtų sustiprinta ES stebėseną, vykdoma medaus pakuotojų atžvilgiu ne ES šalyse; tuo pačiu oficialūs auditoriai galėtų išsiaiškinti, ar buvo naudojamas suklastotas medus, ir užtikrinti, kad jis būtų pašalintas iš maisto grandinės;
45. mano, kad medų turėtų būti įmanoma identifikuoti visoje tiekimo grandinėje ir klasifikuoti pagal jo augalo kilmę – nesvarbu, ar tai vidaus, ar importinis produktas – išskyrus atvejus, kai gamintojo ir vartotojo sandoriai vykdomi tiesiogiai; atsižvelgdamas į tai reikalauja griežtinti medaus atsekamumo reikalavimus; mano, kad medų iš užsienio importuojančios įmonės ir mažmenininkai turėtų laikytis ES taisyklių ir parduoti tik Maisto kodekse pateiktą medaus apibrėžtį atitinkančius bitininkystės produktus;
46. prašo Komisijos iš dalies pakeisti Medaus direktyvą (2001/110/EB), siekiant įtraukti aiškias visų bitininkystės produktų – vienarūšio (monoflorinio) ir daugiaryšio (poliflorinio) medaus, pikio, bičių pienelio, bičių vaško, žiedadulkių granulių, bičių duonos ir bičių nuodų – apibrėžtis bei pateikti pagrindines skiriamąsias jų savybes, kaip jau buvo raginama Parlamento patvirtintuose dokumentuose;
47. ragina Komisiją atidžiai išanalizuoti ES bičių maisto, papildų ir vaistų rinkos veikimą ir imtis būtinų priemonių, kuriomis būtų racionalizuota rinka ir užkirstas kelias šių produktų klastojimui bei neteisėtai prekybai jais;
48. ragina Komisiją nustatyti atvejų, kai ribinė vertė netaikoma, protokolus, kontrolės atskaitos taškus arba didžiausią leistiną liekanų kiekį, kurie būtų taikomi medui ir

kitiems bitininkystės produktams, siekiant įtraukti medžiagas, kurių negalima naudoti ES bitininkystės sektoriuje, bei suderinti pasienio veterinarinius patikrinimus ir vidaus rinkos patikrinimus atsižvelgiant į tai, kad dėl žemos kokybės medaus importo, klastojimo ir pakaitalų iškraipoma rinka ir toliau daromas spaudimas kainoms, o galiausiai ir produkto kokybei vidaus rinkoje, taip pat kad vienodos sąlygos turi būti užtikrinamos tiek ES, tiek trečiųjų šalių produktams ir gamintojams;

49. suvokia praktinę išankstinio perspėjimo sistemos, susijusios su maistu ir pašarais, svarbą ir todėl ragina Komisiją į Skubių pranešimų apie nesaugų maistą ir pašarus sistemos (RASFF) sąrašą visuomet įtraukti akivaizdžiai suklastoto medaus atvejus;
50. ragina Komisiją kuo greičiau uždrausti platinti medų, filtruotą naudojant dervų filtrus, nes toks medus neturi absoliučiai jokios biologinės vertės;
51. ragina nuolat tikrinti medaus, importuojamo iš trečiųjų šalių, kurių teisės aktais leidžiama bičių kolonijas gydyti antibiotikais, kokybę;
52. ragina Komisiją nustatyti dirbtinių korių gamybos standartus, kurie turėtų apimti atitinkamas leidžiamas parafino, puvinio sporų ir akaricidų liekanų dalis, įskaitant nuostatą, jog koriui gaminti skirtas vaško kiekis akaricidų liekanose turi būti toks, kad liekanos negalėtų pradėti skverbtis į medų;
53. ragina Komisiją išsamiai įvertinti, ar didelio masto medaus importas iš Kinijos atitinka Reglamentą (EB) Nr. 1036/2016, ir pirmiausia išnagrinėti medų iš Kinijos eksportuojančių bendrovių veiklą bei įvertinti ES medaus rinkoje parduodamo medaus kokybę, taip pat kiekio ir pardavimo kainos dydžio santykį;
54. mano, jog, atsižvelgiant į didelį iš Kinijos importuojamo medaus kiekį – tendenciją, kuri per pastaruosius 15 metų stiprėjo – medaus supirkimo kaina, turint galvoje faktines gamybos sąnaudas ES, ir prasta apdoroto (o ne pagaminto) importinio medaus kokybę turėtų būti aiškus ženklas Komisijai, kad metas pradėti tirti kai kurių Kinijos eksportuotojų veiklą ir galimai inicijuoti antidempingo tyrimą;
55. ragina Komisiją reikalauti, kad būtų oficialiai atliekamas medaus iš ES nepriklausančių šalių partijų mėginių paėmimas ir tyrimas prie ES išorės sienų, vadovaujantis Reglamentu (ES) 2017/625 (buvęs Reglamentas (ES) Nr. 882/2004);
56. pažymi, kad, remiantis Direktyva 2014/63/ES, etiketėje turi būti nurodoma šalis, kurioje buvo surinktas medus, jei medus kilęs iš vienos valstybės narės ar trečiosios šalies; tačiau pripažįsta, kad būtina daryti daugiau siekiant kovoti su sukčiavimu bičių produktų srityje ir spręsti nesąžiningos konkurencijos, kuri atsiranda dėl klastojamo medaus, problemą;
57. primena Komisijai, kad vartotojai turi teisę žinoti visų maisto produktų kilmės vietą; tačiau mano, kad, naudojant žymenis „ES medaus mišinys“, „ne ES medaus mišinys“ ir ypač „ES ir ne ES medaus mišinys“, nuo vartotojo visiškai nuslepia medaus kilmę ir, savo ruožtu, nesilaikoma ES vartotojų apsaugos teisės principų; todėl ragina Komisiją užtikrinti, kad medus ir bičių produktai būtų ženklinami kruopščiai ir kad tai būtų daroma privaloma tvarka, taip pat kad medaus gamyba būtų labiau suderinta laikantis teisės aktų dėl žemės ūkio produktų kokybės programų, siekiant apsaugoti vartotojus

nuo klaidinimo ir padėti lengviau atpažinti sukčiavimo atvejus; pripažįsta, kad tiesioginė prekyba medumi yra sėkminga ir kad dėl to nebelieka dalies kilmės ženklinimo problemos;

58. prašo aprašomuosius žymenis „ES medaus mišinys“ ir „ne ES medaus mišinys“ pakeisti nuoroda, iš kurios šalies ar šalių konkrečiai buvo atvežtas galutiniam produktui naudotas medus, ir išvardyti jas tvarka, kuri atitiktų galutiniam produktui naudotas procentines dalis (dar nurodant ir procentinę dalį konkrečiame produkte pagal šalį);
59. prašo Komisijos iš dalies pakeisti Medaus direktyvą atsižvelgiant į tai, kaip žodis „medus“ ir sąvokos „sudėtyje yra medaus“ bei „pagaminta naudojant medų“ naudojami apibrėžiant perdirbtuosius produktus arba bet kokio pobūdžio grafiniame ar negrafiniame elemente, kuriame nurodoma, jog produkte yra medaus – taip siekiama, kad šias sąvokas būtų leidžiama naudoti tik kai bent 50 proc. produkto cukraus kiekio kildinama iš medaus;
60. pritaria valstybių narių idėjai nustatyti įpareigojimą nurodyti medaus kilmę ant medaus ir kitų bičių produktų, kaip jau daroma kai kurių mėsos ir pieno gaminių atvejais;

Bičių produktų populiarinimas ir skatinimas naudoti medų gydomaisiais tikslais

61. teigiamai vertina Europos iniciatyvą „Pusryčiams medus“ ir ragina valstybes nares informuoti vaikus apie vietos gaminius bei iš naujo atrasti seniai nusistovėjusias gamybos tradicijas; pažymi, kad meduje gausu kalorijų ir kad saikingai jis gali būti vartojamas kaip rafinuoto cukraus ir kitų saldiklių pakaitalas, o taip būtų prisidedama prie visuomenės sveikatos puoselėjimo;
62. pabrėžia, kad medus – vienas iš žemės ūkio produktų, kurie galėtų būti įtraukti vaisių, daržovių ir pieno vartojimo skatinimo programą; ragina valstybes nares remti vietos medaus gamintojų dalyvavimą atitinkamose mokyklų programose ir atkreipia ypatingą dėmesį į švietimo priemonių, kuriomis siekiama išsamiau informuoti jaunimą apie vietos produktus, kartu atveriant ūkininkavimo pasaulį vaikams, svarbą;
63. ragina Komisiją pateikti pasiūlymą dėl kasmetinės ES paramos šioms programoms padidinimo 50 proc., kad jos galėtų būti įgyvendinamos veiksmingai, rengiant ikimokyklinius konkursus ir į juos tinkamai įtraukiant vietos produktus, pvz., medų, alyvuoges ir alyvuogių aliejų;
64. ragina Komisiją parengti visose valstybėse narėse suvartojamo medaus kiekio ir vartojimo modelių ataskaitą, taip pat dar vieną ataskaitą, susijusią su įvairia gydomąja praktika ES, kuriai naudojamas medus, žiedadulkės, bičių pienelis ir bičių nuodai; pabrėžia, kad didėja apiterapijos, kaip natūralios gydymosi įprastais vaistais alternatyvos, svarba, todėl ragina visas valstybes nares populiarinti šiuos produktus ES tarp praktikuojančių medikų ir paramedikų bei visuomenėje;
65. ragina Komisiją svarstyti galimybę savanoriškai taikyti ženklą „ES medus“ ir naudoti jį medui, kuris 100 proc. ir išimtinai kildinamas iš ES valstybių narių; taip pat ragina Komisiją daryti viską siekiant užtikrinti, kad JT paskelbtų gegužės 20-ąją Pasauline bičių diena;
66. ragina Komisiją skirti konkrečią sumą iš ES reklamos biudžeto, skirto ES medaus

produkcijai vartojimo ir medicinos tikslais populiarinti, įskaitant tokias priemones, kaip tiesioginis medaus pardavimas vietos rinkose, viešos medaus degustacijos, praktiniai seminarai ir kiti renginiai; ragina valstybes nares skatinti medaus – visų pirma ekologiško – pardavimą vietos ir regionų lygmenimis taikant visas joms prieinamas priemones, pirmiausia intensyviai remiant trumpąsias tiekimo grandines pagal savo kaimo plėtros programas ir reklamuojant aukštos kokybės gaminius remiantis geografinių nuorodų schemomis; pripažįsta, kad vietoje gaminamo medaus vartojimas yra svarbus kaip atsparumo vietos alergenams ugdymo priemonė; ragina Komisiją bičių vašką įtraukti į Reglamentą Nr. 1151/2012 dėl žemės ūkio ir maisto produktų kokybės sistemų atsižvelgiant į tai, kad juo vis labiau domisi vartotojai ir gamintojai bei į kai kuriose valstybėse narėse nuo seno įsigalėjusias gamybos tradicijas;

67. siūlo valstybėms narėms visomis joms prieinamomis priemonėmis skatinti bitininkystės produktų, pvz., žiedadulkių, pikio ar bičių pienelio, naudojimą vaistų pramonėje;
68. ragina Komisiją skatinti valstybių narių teisės aktų dėl ekologiško medaus gamybos derinimą, kad nebeliktų jokių neatitikimų, kurie galėtų būti kliūtis Europos ekologinės bitininkystės atstovams pasiekti rinką laikantis tų pačių taisyklių;
69. prašo Komisijos užtikrinti, kad per vykstančias ar būsimas derybas dėl laisvosios prekybos susitarimų medus ir kiti bičių produktai būtų laikomi jautriais importui produktais, nes dėl tiesioginės konkurencijos ES bitininkystės sektorius gali patirti pernelyg stiprų arba nepakeliamą spaudimą; todėl prašo Komisijos ir valstybių narių galimai jų neįtraukti į derybų dėl laisvosios prekybos taikymo sritį;
70. prašo Komisijos ir valstybių narių kartu su žemės ūkio ir bitininkystės sektoriais parengti ženklinimo sistemą, pagal kurią būtų skatinama vadovautis bičių atžvilgiu atsakinga gamybos sistema;
71. palankiai vertina neslūgstančią bitininkystės miestuose tendenciją ir tuo pačiu ragina siekti glaudžios ir privalomos regioninių bitininkų asociacijų ir valdžios institucijų savitarpio integracijos bei taikyti minimalius standartus, siekiant apsaugoti nuo neatsakingo ūkininkavimo ir užkirsti kelią sąmoningam ligų ir sutrikimų platinimui tarp bičių populiacijų;
72. paveda Pirmininkui perduoti šią rezoliuciją Tarybai, Komisijai ir nacionaliniams parlamentams.

AIŠKINAMOJI DALIS

Bitininkystės sektorius yra neatsiejamas nuo Europos žemės ūkio sektoriaus, kuriame daugiau nei 620 000 ES piliečių gauna pagrindines pajamas ar papildomą uždarbį. Sektorius yra žymiai svarbesnis nei būtų galima numanyti atsižvelgiant į jo indėlį į bendrą ekonominės gamybos vertę, nes 84 proc. augalų rūšių ir 76 proc. Europos maisto gamybos priklauso nuo bičių apdulkinimo, todėl taip sukuriama ekonominė vertė – jos dydis ES kasmet siekia 14,2 mlrd. EUR – gerokai viršija pagaminamo medaus vertę. Medaus reikšmė išsaugant ekologinę pusiausvyrą ir biologinę įvairovę taip pat akivaizdžiai matoma. Pranešėjas mano, kad apdulkinimo svarba ES yra nepakankamai įvertinama ir laikoma savaimė suprantamu dalyku, o JAV kasmet dirbtiniam apdulkinimui išleidžiama 2 mlrd. EUR. Todėl bitininkystė ir bitininkai turi būti laikomi bendros žemės ūkio politikos pagrindu. Įgyvendinant būsimą žemės ūkio politiką, bitininkystei turi būti skiriamas didesnis dėmesys ir finansavimas nei dabar.

Šiuo metu ES aktyvių bitininkų padėtis nėra lengva, o jų padėtį apsunkina daugybė veiksnių.

1. Iki šiol didžiausia problema yra susijusi su suklustoto medaus plitimu vidaus rinkoje. Dėl šios priežasties medaus kaina iki 2016 m. pabaigos, palyginti su jo verte 2014 m., sumažėjo perpus, visų pirma tai pasakytina apie pagrindines medų gaminančias šalis, pvz., Rumuniją, Bulgariją, Ispaniją, Portugaliją, Prancūziją, Kroatiją ir Vengriją. Dėl to Europos bitininkai atsiduria beviltiškoje padėtyje. Medus yra trečias dažniausiai klastojamas produktas pasaulyje, o tai reiškia, kad privalome kovoti ne tik siekdami apsaugoti ES bitininkus, bet ir atsižvelgdami į vartotojų apsaugos ir žmonių sveikatos aspektus. Klastojimas daro poveikį beveik visam į ES importuojamam medui, ypač produktams, kurių kilmės šalis yra Kinija. Remiantis statistiniais duomenimis, Kinija kasmet pagamina 450 000 tonų medaus, o tai yra daugiau nei didžiausių pasaulio gamintojų – ES, Argentinos, Meksikos, JAV ir Kanados – pagaminamas kiekis kartu paėmus. Ekspertai teigia, kad tokio kiekio užsiimant bitininkyste paprasčiausiai neįmanoma pagaminti. Remdamasi Vengrijos prašymu 2015 m. gruodžio mėn. Žemės ūkio ir žuvininkystės tarybos posėdyje parengta iniciatyva, Komisija nurodė atlikti centralizuotus medaus tyrimus. Juos atliko Jungtinis tyrimų centras, kuris, be kita ko, nustatė, kad 20 proc. prie ES išorės sienų ir importuotojų patalpose paimtų mėginių buvo medaus klastotės. Sveikatos požiūriu ypač didelį nerimą kelia tai, kad, ekspertų manymu, Kinijos medaus gamintojai 2002 m. chloramfenikolio problemą išsprendė nesilaikydami taisyklių ir naudodami dervų filtrus. Kadangi tokia meduje nėra jokių biologinę vertę turinčių medžiagų, jį reikėtų vadinti ne medumi, o sirupu. Kai kurie medų klastojantys gamintojai ir prekyautojai gerina šias medžiagas maišydami jas su kokybišku Europos medumi ir gautą produktą ženklina etikete „ES ir ne ES medaus mišinys“, kaip kad yra leidžiama pagal Direktyvą 2001/110/EB. Informaciniu požiūriu toks ženklavimas vartotojui naudingas ne daugiau negu etiketė, kurioje būtų užrašyta, kad medus kildinamas ne iš Marso planetos, t. y. jis visiškai neinformatyvus.

Pranešėjas tikisi, kad, siekdamas tinkamai išnagrinėti šią neleistiną situaciją, valstybės narės ir Komisija privers ne ES šalių bičių gamintojus, kurie taiko nesąžiningus metodus (visų pirma kai kuriuos Kinijos gamintojus), ir ES pakuotojus bei prekyautojus, kurie sąmoningai maišo suklustotą importuotą medų su kokybišku Europos medumi, laikytis teisės aktų. Pranešėjas ypač rekomenduoju parengti laboratorinės analizės metodus, kuriuos naudojant būtų galima atskirti sudėtingesnes klastotes (pvz., numatyti branduolinio magnetinio

rezonanso tyrimą), medų pakuojančiose gamyklose, kuriose taip pat perdirbamas importinis medus, vykdyti ES maisto saugos stebėseną (853/2004/EB) ir užtikrinti, kad medaus kilmę būtų galima atsekti nuo to momento, kai jis išimamas iš avilio, ir kad jį būtų galima klasifikuoti pagal jo augalo kilmę. Be to, pranešėjas rekomenduoju užtikrinti, kad ES lygmeniu būtų galima nustatyti monoflorinio medaus savybes, įtraukti į RASFF sąrašą akivaizdžiai suklastotą medų, uždrausti dervų filtravimo technologiją ir prie ES išorės sienų imti oficialius iš ne ES šalių vežamo medaus mėginius bei juos iširti. Sprendžiant susidariusią padėtį, iš esmės būtina beprasmę ir neaiškią frazę „ES ir ne ES medaus mišinys“ pakeisti tikslia etiketėje pateikiama nuoroda į šalį arba šalis, kurios ar kurių medus buvo naudojamas gaminant galutinius produktus, ir nurodyti šias šalis tokia eilės tvarka, kuri atitiktų galutiniame produkte naudojamo medaus proporcijas.

2. Įvairių problemų bitininkams sukelia ir daugybė gyvūnų ligų. Invazinės svetimos rūšys, pvz., varozę sukelianti erkė (*Varroa destructor*), bitinis žvilgvabalis (*Aethina tumida*), Azijos širšė ir amerikinis puvinys, plačiu mastu naikina Europos bičių populiaciją ir padaro daug žalos bitininkams. Dėl šios priežasties nemažai gamintojų bankrutavo. Varozę sukeliančių erkių dar nepavyko išnaikinti, nes nėra vaistų, kurie padėtų veiksmingai naikinti šį parazitą, o šioje srityje atliekamų tyrimų ir įvykusių pokyčių nepakanka. Be to, valstybių narių ir (arba) regioninių stebėsenos tyrimų, kuriuos atliekant vertinama bičių sveikatos būklė, rezultatuose neatsispindi nemažai svarbios informacijos iš kitų valstybių narių, Komisijos ir atitinkamų ES agentūrų, pvz., Europos maisto saugos tarnybos (EFSA).

Todėl pranešėjas siūlytų valstybėms narėms tarpusavyje ir su Komisija dalytis stebėsenos bandymų rezultatais. Atsižvelgdamas į su vaistais susijusius mokslinius tyrimus ir technologinę plėtrą, pranešėjas ragina Komisiją į tyrimus įtraukti visus susijusius vaistų gamintojus ir sukurti bendrą IT platformą, kurioje su suinteresuotosiomis šalimis būtų dalijamasi geriausiais sprendimo būdais ir vaistais. Galiausiai bitininkai, žemės ūkio produktų gamintojai ir gamtosaugininkai taip pat tikisi, kad ES bus pasiektas aiškus mokslinis konsensusas dėl visų medžiagų ir kitų veiksnių, kurie kelia pavojų bičių sveikatai. Todėl pranešėjas siūlo, kad EFSA būtų prašoma atlikti visų medžiagų ir kitų veiksnių, kurie kelia pavojų bičių sveikatai, tyrimus laikantis aiškiai nustatyto plano ir tai daryti drauge su kitomis ES agentūromis (pvz., su Europos cheminių medžiagų agentūra (ECHA)).

3. Taip pat reikia peržiūrėti bitininkams skiriamą ES paramą. Nors bičių populiacija ES 2004–2016 m. padidėjo 47,8 proc., nacionalinėms bitininkystės programoms skirtas biudžetas padidėjo tik 12 proc., t. y. nuo 32 mln. iki 36 mln. EUR per metus. O tai iš viso sudaro vos tris tūkstantąsias BŽŪP biudžeto! Todėl ES biudžetą šioms programoms būtina padidinti 47,8 proc., o tai yra 47 mln. EUR kasmet. Šią sumą galima lengvai suteikti. Taip pat reikėtų apvarstyti galimybę žemės ūkio politikoje po 2020 m. numatyti naujas tiesiogines bitininkystės subsidijas, kurios būtų mokamos atsižvelgiant į kolonijų skaičių. Be to, bitininkams suklestėti padėtų moksliniai tyrimai ir technologinė plėtra bitininkystės srityje, ugdymas ir tolesnis bitininkų mokymas ir fiskalinės politikos paskatos (pvz., bitininkystės veiklai taikomos mokesčių išimtis).

4. Be to, pilietinio ugdymo srityje reikėtų skatinti vaikus vartoti medų kaip sveiką maisto produktą. Puikus tokio skatinimo pavyzdys – Europos iniciatyva „Pusryčiams medus“, kurią organizuoti ėmėsi Slovėnija, o vėliau panašias iniciatyvas įgyvendino kelios kitos valstybės narės. Tai galėtų tapti naudingu ir gerai žinomu ES bruožu. Mokyklos programos taip pat yra puikus forumas, kuriame medus gali būti įtrauktas į vaikų požiūrio formavimą. Todėl

pranešėjas pritaria mokyklos programoms skirto ES biudžeto didinimui.

5. Taip pat svarbu skatinti ES medaus vartojimą, nes metinis suvartojimas nėra pakankamas: Vakarų Europos valstybėse narėse vieno asmens suvartojamas metinis 2,5–2,7 kg kiekis yra daugiau ar mažiau priimtinas, tačiau, pvz., Vengrijos rodiklis yra tik 0,7 kg per metus, o tai yra mažai. Komisija turėtų parengti ataskaitą apie ES suvartojamo medaus kiekį ir vartojimo modelius. Taip pat pranešėjas ragina valstybes nares išnaudoti visas prieinamas priemones, visų pirma kaimo plėtros programose numatytą intensyvią paramą trumpoms tiekimo grandinėms, kad būtų skatinamas medaus, ypač ekologiško medaus, pardavimas vietos ir regioniniu lygmenimis. Galiausiai derybose dėl laisvosios prekybos susitarimų ES turėtų ypatingą dėmesį skirti bitininkystės sektoriaus apsaugai, o medus ir kiti bičių produktai turi būti klasifikuojami kaip importui jautrūs produktai.

24.10.2017

APLINKOS, VISUOMENĖS SVEIKATOS IR MAISTO SAUGOS KOMITETO NUOMONĖ

pateikta Žemės ūkio ir kaimo plėtros komitetui

dėl Europos Sąjungos bitininkystės sektoriaus perspektyvų ir uždavinių
(2017/2115(INI))

Nuomonės referentė: Mireille D'Ornano

PASIŪLYMAI

Aplinkos, visuomenės sveikatos ir maisto saugos komitetas ragina atsakingą Žemės ūkio ir kaimo plėtros komitetą į savo pasiūlymą dėl rezoliucijos įtraukti šiuos pasiūlymus:

1. pabrėžia, kad bitininkystė kaip ekonominė ir socialinė veikla yra itin svarbi tvariam kaimo vietovių vystymui, ją plėtojant kuriamos darbo vietos ir ji atlieka svarbią – apdulkinimo – funkciją ekosistemoje, o tai padeda didinti biologinę įvairovę išsaugant genetinę augalų įvairovę;
2. mano, kad žemės ūkis ir bitininkystė dalijasi ta pačia teritorija ir yra vienas kitam naudingi, todėl siekiant skatinti sąveiką ir mažinti riziką reikia stiprinti abiejų sektorių bendradarbiavimą;
3. atkreipia dėmesį į apdulkinimo svarbą aprūpinimo maistu saugumui Europoje ir pasaulyje, atsižvelgiant į bičių ir kitų (naminių ir laukinių) apdulkinančiųjų poveikį ūkininkavimui, žemės ūkio produktų gamybai, biologinei įvairovei ir aplinkos tvarumui;
4. atkreipia dėmesį į neseniai JT Maisto ir žemės ūkio organizacijos (FAO) atliktą tyrimą, kuris rodo, kad padidinus apdulkinančių vabzdžių tankį ir įvairovę daromas tiesioginis poveikis derliui ir tai gali padėti smulkiesiems ūkininkams padidinti bendrą produktyvumą vidutiniškai 24 proc.;
5. pripažįsta, kad nors pasėlių apdulkinotojai, įskaitant bites, apdulkina maždaug 80 proc. visų pasėlių ir laukinių augalų, o jų indėlis Europos žemės ūkio pramonėje kasmet siekia ne mažiau kaip 22 mlrd. EUR, bičių populiacija pavojingai mažėja;
6. atkreipia dėmesį į skirtingus bičių populiacijos dydžius skirtinguose žemės ūkio paskirties plotuose: bičių populiacija auga kai kuriose medų išgaunančiose šalyse, tačiau kitose ji mažėja;

7. yra labai susirūpinęs dėl to, kad bičių mirtingumo lygis tam tikrose šalyse pasiekė daugiau kaip 50 proc., ir įspėja, kad šis medaus gamybos aviliuose produktyvumo sumažėjimas pastaraisiais dešimtmečiais gali būti slepiamas statistiškai didinant bičių populiaciją;
8. mano, kad aplinkos sąlygų blogėjimas dėl vis didėjančio žmogaus veiklos poveikio, intensyvios žemės ūkio veiklos plitimo, didėjančio augalų apsaugos produktų naudojimo ir klimato kaitos yra didelio bičių mirtingumo priežastis ir labai mažina bičių šeimų skaičių;
9. pažymi, kad didelė dalis numatomų klimato kaitos pasekmių, tokių kaip kylanti temperatūra, kritulių pasiskirstymo pokyčiai ir ekstremalūs ar sunkiai nuspėjami orų reiškiniai, turės įtakos apdulkintojų populiacijoms;
10. atkreipia dėmesį į tai, kad trūksta informacijos ir tikslių duomenų apie apdulkintojų padėtį pasaulio lygmeniu, taip pat apie apdulkintojų skaičių ir įvairovę;
11. apgailestauja dėl to, kad nėra regioninių ir tarptautinių programų, pagal kurias būtų stebima dabartinė apdulkintojų padėtis ir tendencijos;
12. pabrėžia, kad svarbu išsaugoti bičių genetinio paveldo įvairovę, kuri yra labai svarbi siekiant užtikrinti bičių populiacijų gebėjimą prisitaikyti prie aplinkos pokyčių ir grėsmių jų sveikatai;
13. pripažįsta, kad bičių atsparumą labai mažina bendras cheminių medžiagų poveikis, dėl kurio jos nesugeba įveikti tokių stresą keliančių veiksnių, kaip lietingi metai, nektaro trūkumas, ligos ar parazitai;
14. pabrėžia, kad augalų apsaugos produktų naudojimas žemės ūkyje turėtų būti laikomas pagrindiniu veiksniu, darančiu neigiamą poveikį bičių sveikatai;
15. pabrėžia, kad ilgalaikis sisteminių augalų apsaugos produktų poveikis yra nuvertinamas; mano, kad reikėtų atsižvelgti į augalų apsaugos produktų naudojimą siekiant išsiaiškinti, koku mastu jie daro poveikį bičių sveikatai; palankiai vertina neseniai patvirtintą bandomąjį projektą dėl pesticidų naudojimo stebėsenos aplinkosaugos požiūriu pasitelkiant bites;
16. ragina ES oficialiai priimti Europos maisto saugos tarnybos (EFSA) gaires dėl augalų apsaugos produktų rizikos, susijusios su bitėmis, vertinimo, siekiant nustatyti priimtino pavojaus lygį, kaip reikalaujama Reglamente (EB) Nr. 1107/2009;
17. pabrėžia, kad reikia taikyti atsargumo principą, kad būtų apsaugoti visi (tiek naminiai, tiek laukiniai) apdulkintojai;
18. primena 2009 m. spalio 21 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą 2009/128/EB, nustatančią Bendrijos veiksmų pagrindus siekiant tausiojo pesticidų naudojimo, visų pirma jos 14 straipsnį, kuriame nustatoma, kad visi ūkininkai privalo nuo 2014 m. savo ūkiuose taikyti bendruosius Integruotosios kenkėjų kontrolės principus, ir 9 straipsnį, kuriuo įvedamas visuotinis draudimas purkšti iš oro;

19. pažymi, kad ypatingas dėmesys turi būti skiriamas neonikotinoidų grupės augalų apsaugos produktų (klotianidino, tiakloprido, imidakloprido, tiametoksamo), fenilpirazolių (fipronilo) ir piretroidų arba aktyviųjų medžiagų, pvz., chlorpirifoso ar dimetoato, tiesiogiai arba per užterštą vandenį, augalų transpiraciją, nektarą ir žiedadulkes sukeliančių mirtį (dėl ūminio ar lėtinio nuodijimo augalų apsaugos produktų veikliosiomis medžiagomis) arba ligas (žala bičių imuninei sistemai arba elgsenai), naudojimui, nes dėl jų gali sutrikti virškinamojo trakto ir hormonų veikla;
20. mano, kad nerimą keliantį bičių populiacijos mažėjimą visoje Europoje visų pirma lėmė neonikotinoidais paremti pesticidai; tai matoma iš daugelio tarptautinių tyrimų, kuriais remdamiesi piliečiai pateikė peticijas su šimtais tūkstančių parašų iš viso kontinento;
21. atkreipia dėmesį į tai, kad vis didesnis skaičius mokslinių tyrimų rodo, kad bičių šeimų nykimą galima susieti su nikotinoidinių pesticidų naudojimu;
22. pažymi, kad, siekdama sumažinti poveikį bitėms, ES įvedė laikinus apribojimus naudoti neonikotinoidinius insekticidus (klotianidiną, tiametoksamą, imidaklopridą ir fipronilą);
23. ragina visiškai uždrausti Europos rinkai pateikti bet kokius neonikotinoidinius insekticidus;
24. ragina Komisiją pasiūlyti teisės aktus, kuriais visoje ES be išlygų ir prioritetine tvarka būtų uždrausta gaminti, parduoti ir naudoti visus neonikotinoidinius pesticidus, kad būtų apsaugota bičių populiacija;
25. todėl teigiamai vertina Europos Komisijos pasiūlymą visiškai uždrausti klotianidiną, imidaklopridą ir tiametoksamą ir ragina valstybes nares visapusiškai remti, įgyvendinti ir taikyti šį draudimą;
26. ragina Komisiją ir valstybes nares paspartinti mažos rizikos biologinės kilmės augalų apsaugos produktų naudojimo vertinimą, leidimų išdavimą, registraciją ir stebėseną, kartu toliau užtikrinant aukšto lygio rizikos vertinimą, siekiant pasiūlyti dar daugiau alternatyvų ūkininkams;
27. rekomenduoja nustatyti, kad medaus kilmės šalis ar šalys būtų aiškiai nurodytos ant etiketės, siekiant apsaugoti vartotojų teises ir padėti kovoti su nesąžininga praktika;
28. pažymi, kad pagal Direktyvą 2014/63/ES reikalaujama etiketėje nurodyti medaus kilmės šalį, kurioje surinktas medus, kai medus kilęs iš vienos valstybės narės arba vienos trečiosios šalies; vis dėlto pripažįsta, kad reikia papildomų veiksmų siekiant kovoti su sukčiavimu bičių produktų sektoriuje ir spręsti nesąžiningos konkurencijos, kurią sudaro medus su priemaišomis, klausimą;
29. ragina nuolat tikrinti medaus, importuoto iš trečiųjų šalių, kurių įstatymais nedraudžiama bičių šeimų gydyti antibiotikais, kokybę;
30. pažymi, kad svarbu skirti solidžius biudžeto asignavimus nacionalinėms bitininkystės programoms ir, atsižvelgdamas į šio sektoriaus svarbą visam žemės ūkiui, ragina Komisiją užtikrinti, kad jam būtų skiriamas deramas dėmesys būsimose derybose dėl žemės ūkio politikos paramos, mokslinių tyrimų ir inovacijų bei bitininkystės švietimo

programų srityse;

31. mano, kad ES ūkininkavimo politikoje, o ypač bendroje žemės ūkio politikoje (BŽŪP), turi būti atsižvelgiama į naujausius mokslinius duomenis apie tai, kas naudinga ir kas kelia grėsmę bičių ir laukinių apdulkintojų populiacijoms;
32. ragina teikti didesnę finansinę paramą bičių augintojų žinių apie bičių ligas ir veisimą plėtimui, siekiant užtikrinti, kad bičių auginimas ateityje išliktų žemės ūkio gamybos dalimi, ir pasirūpinti kraštovaizdžio išsaugojimu;
33. pabrėžia, kad bitininkams skirta 36 mln. EUR suma yra labai menka palyginti su iššūkiais, su kuriais susiduria šis sektorius, ir ja neįmanoma efektyviai ir ilgam išspręsti problemų, su kuriomis jis susiduria;
34. palankiai vertina tai, kad pagal iš dalies pakeistą Tiesioginių išmokų reglamentą (Reglamentas (ES) Nr. 1307/2013) nustatytos privalomos žalinimo priemonės, visų pirma pasėlių įvairinimas ir ekologiniu požiūriu svarbios vietovės, galėtų prisidėti kuriant geresnę aplinką bitėms; vis dėlto pabrėžia, kad bitės ir kiti apdulkintojai turi būti itin svarbi ES maisto gamybos sistemos dalis, ir reikia nuveikti dar daugiau, kad būtų sukurtos žemės ūkio sistemos, atitinkančios apdulkintojų poreikius, kartu užtikrinant maisto gamybą, kuria prisidedama prie Sąjungos piliečių gerovės; taip pat mano, kad BŽŪP žalinimas yra netinkamas dėl to, kad jis nepakeičia bendrų BŽŪP tikslų;
35. ragina Komisiją atliekant BŽŪP po 2020 m. peržiūrą pirmenybę teikti priemonėms, kuriomis užtikrinamas aplinkosauginis naudingumas, kurio reikia tam, kad būtų užtikrinta optimali bičių populiacijos sveikatos būklė;
36. ragina Komisiją ir valstybes nares laikyti bites aplinkos kokybės rodikliu ir BŽŪP tikslų įgyvendinimo veiksmingumo vertinimo priemone, atliekant iš avilių paimtų likučių ir žiedadulkių mėginių bei kitų bitininkystės medžiagų ir (arba) produktų biologinės įvairovės analizę;
37. primygtinai ragina Komisiją siekti pažangos įgyvendinant bitėms ir kitiems apdulkintojams, kaip aplinkos ir buveinių būklės rodikliams, skirtus bandomuosius projektus;
38. teigiamai vertina vykdomų ES programų, pvz., *SmartBees* (angl. Sustainable Management of Resilient Bee Population) sėkmę ir ragina toliau įsipareigoti apsaugoti laukinių bičių ir vietos veislių biologinę įvairovę, ir tokiu būdu užkirsti kelią nesubalansuotai šiuo metu daugiausiai laikomų *Carnika*, *Ligustica* ir *Buckfast* veislių koncentracijai;
39. prašo Komisijos užtikrinti, kad įvairiose BŽŪP biudžeto eilutėse numatant paramą žemės ūkiui būtų atsižvelgiama į bitėms palankią praktiką, pavyzdžiui, ekologiniu požiūriu svarbias vietoves arba bitininkystei svarbių laukinių gėlių auginimą pūdymuose;
40. ragina taikyti apgalvotą procedūrą, pagal kurią būtų papildomas invazinių augalų, kurie gali sumažinti bičių ganyklų įvairovę ES, sąrašas;

41. prašo Komisijos parengti valstybių narių koordinuojamą ES bičių sveikatos stebėjimo ir kontrolės programą siekiant suprasti su bičių sveikata susijusius veiksnius ir vykdyti ilgalaikį jų stebėjimą;
42. pripažįsta, kad ne visos šalys turi bitininkų ir avilių registravimo sistemas, kurios palengvintų sektoriaus pokyčių, rinkos ir spiečių sveikatos stebėjimą;
43. ragina plačiau taikyti ir dažniau pasitelkti pažangiausias informacines technologijas, kurios galėtų padėti supaprastinti bičių šeimų ligų atpažinimo procesą;
44. ypač pabrėžia, kad svarbu atlikti mokslinius tyrimus, susijusius su nerimą keliančio bičių šeimų imuniteto silpimo dideliu mastu priežastimis, ir vykdyti bendrus veiksmus ieškant tinkamų gydymo metodų ir priemonių kovai su bičių parazitais (ypač su varoatozės erkėmis); ragina ištirti gyvų bičių motinėlių importo iš trečiųjų šalių poveikį;
45. ragina Komisiją padidinti paramos dydį su naminių bičių sveikata susijusiems moksliniams tyrimams pagal kitą daugiametę finansinę programą (DFP) ir atliekant mokslinius tyrimus daugiausia dėmesio skirti technologinei plėtrai, ypač aplinkos veiksnių poveikiui bičių šeimos imuninei sistemai ir tų veiksnių sąveikai su patologijomis, tvarios žemės ūkio praktikos nustatymui, skatinimui naudoti nechemines alternatyvias priemones (t. y. taikyti prevencinę agronominę praktiką, pvz., sėjomainą ir biologinę kontrolę) ir bendram tolesniam skatinimui taikyti integruotosios kenkėjų kontrolės metodus;
46. mano, kad esama mažai bitėms skirtų vaistų, kuriuos leidžiama teikti rinkai; pažymi, kad sunku žinoti, kurias molekules kiekviena valstybė narė leidžia teikti rinkai, ir kad kuriama mažai naujų produktų;
47. pažymi, kad nėra bendrų bitininkams taikomų ES standartų;
48. ragina Komisiją ir valstybes nares bendradarbiaujant su žemės ūkio ir bitininkystės sektoriais parengti geros praktikos gaires, skirtas stiprinti abiejų veiklos sričių sąveiką ir skatinti taikyti geriausius turimus metodus;
49. ragina Komisiją įgyvendinant BŽŪP skatinti tvarią žemės ūkio praktiką, raginti visus ūkininkus taikyti paprastą agronomijos praktiką vadovaujantis Direktyva 2009/128/EB ir stiprinti bitininkystės sektoriui būdingas agrarinės aplinkosaugos priemones, atsižvelgiant į ES biologinės įvairovės strategiją; ragina valstybes nares savo kaimo plėtros programose nustatyti bitininkystei skirtas agrarinės aplinkosaugos priemones ir paskatinti ūkininkus taikyti agrarinės aplinkosaugos priemones išlaikant bitėms palankias pievas laukų pakraščiuose ir aukštesniu lygmeniu taikyti integruotos gamybos praktiką laikantis holistinio požiūrio į žemės ūkį ir, kur įmanoma, taikant nedidelės rizikos biologinės kontrolės metodus;
50. prašo Komisijos ir valstybių narių drauge su žemės ūkio ir bitininkystės sektoriais parengti ženklavimo sistemą, pagal kurią būtų skatinama taikyti bičių atžvilgiu atsakingą gamybos sistemą;
51. ragina daugiau viešojo ir privačiojo finansavimo skirti ekologinio ūkininkavimo srityje taikomos pažangesnės praktikos moksliniams tyrimams ir technologinei plėtrai;

52. palankiai vertina šiuo metu pastebimą „miesto bitininkystės“ tendenciją ir kartu ragina užtikrinti glaudų ir privalomą regionų bitininkų asociacijų ir valdžios įstaigų integravimą ir būtinuosius standartus siekiant užkirsti kelią nesąžiningiems ūkininkavimo metodams ir tyčiniam ligų platinimui bičių šeimose;
53. ragina remti ir skatinti nacionalinę ir tarptautinę veiklą, skirtą jaunesiems bičių augintojams, atsižvelgiant į didelį vidutinį bitininkų amžių ES.

INFORMACIJA APIE PRIĖMIMĄ NUOMONĘ TEIKIANČIAME KOMITETE

Priėmimo data	19.10.2017
Galutinio balsavimo rezultatai	+: 38 -: 12 0: 9
Posėdyje per galutinį balsavimą dalyvavę nariai	Margrete Auken, Pilar Ayuso, Zoltán Balczó, Ivo Belet, Simona Bonafè, Biljana Borzan, Lynn Boylan, Paul Brannen, Soledad Cabezón Ruiz, Birgit Collin-Langen, Miriam Dalli, Angélique Delahaye, Mark Demesmaeker, Stefan Eck, Bas Eickhout, José Inácio Faria, Francesc Gambús, Elisabetta Gardini, Julie Girling, Sylvie Goddyn, Françoise Grossetête, Andrzej Grzyb, György Hölvényi, Anneli Jäätteenmäki, Jean-François Jalkh, Benedek Jávor, Karin Kadenbach, Kateřina Konečná, Urszula Krupa, Jo Leinen, Norbert Lins, Rupert Matthews, Joëlle Mélin, Miroslav Mikolášik, Gilles Pargneaux, Pavel Poc, Frédérique Ries, Daciana Octavia Sărbu, Annie Schreijer-Pierik, Claudiu Ciprian Tănăsescu, Nils Torvalds, Adina-Ioana Vălean, Damiano Zoffoli
Posėdyje per galutinį balsavimą dalyvavę pavaduojantys nariai	Mireille D'Ornano, Herbert Dorfmann, Eleonora Evi, Anja Hazekamp, Jan Huitema, Gesine Meissner, Ulrike Müller, Younous Omarjee, Gabriele Preuß, Christel Schaldemose, Bart Staes, Keith Taylor, Claude Turmes, Tiemo Wölken, Carlos Zorrinho
Posėdyje per galutinį balsavimą dalyvavę pavaduojantys nariai (200 straipsnio 2 dalis)	Olle Ludvigsson

GALUTINIS VARDINIS BALSAVIMAS NUOMONĘ TEIKIANČIAME KOMITETE

38	+
ALDE	Frédérique Ries
ECR	Mark Demesmaeker
EFDD	Mireille D'Ornano, Eleonora Evi
ENF	Sylvie Goddyn, Jean-François Jalkh, Joëlle Mélin
GUE/NGL	Lynn Boylan, Stefan Eck, Anja Hazekamp, Kateřina Konečná, Younous Omarjee
NI	Zoltán Balczó
PPE	Herbert Dorfmann, José Inácio Faria
S&D	Simona Bonafè, Biljana Borzan, Paul Brannen, Soledad Cabezón Ruiz, Miriam Dalli, Karin Kadenbach, Jo Leinen, Olle Ludvigsson, Gilles Pargneaux, Pavel Poc, Gabriele Preuß, Christel Schaldemose, Daciana Octavia Sârbu, Claudiu Ciprian Tănăsescu, Tiemo Wölken, Damiano Zoffoli, Carlos Zorrinho
VERTS/ALE	Margrete Auken, Bas Eickhout, Benedek Jávor, Bart Staes, Keith Taylor, Claude Turmes

12	-
ALDE	Jan Huitema, Anneli Jäätteenmäki, Gesine Meissner, Ulrike Müller, Nils Torvalds
PPE	Ivo Belet, Birgit Collin-Langen, Angélique Delahaye, Francesc Gambús, Elisabetta Gardini, Norbert Lins, Annie Schreijer-Pierik

9	0
ECR	Julie Girling, Urszula Krupa, Rupert Matthews
PPE	Pilar Ayuso, Françoise Grossetête, Andrzej Grzyb, György Hölvényi, Miroslav Mikolášik, Adina-Ioana Vălean

Sutartiniai ženklai:

+ : už

- : prieš

0 : susilaikė

INFORMACIJA APIE PRIĖMIMĄ ATSAKINGAME KOMITETE

Priėmimo data	23.1.2018						
Galutinio balsavimo rezultatai	<table style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <tr> <td style="width: 60%;">+:</td> <td style="text-align: right;">38</td> </tr> <tr> <td>–:</td> <td style="text-align: right;">1</td> </tr> <tr> <td>0:</td> <td style="text-align: right;">0</td> </tr> </table>	+:	38	–:	1	0:	0
+:	38						
–:	1						
0:	0						
Posėdyje per galutinį balsavimą dalyvavę nariai	John Stuart Agnew, Clara Eugenia Aguilera García, Eric Andrieu, Richard Ashworth, José Bové, Daniel Buda, Nicola Caputo, Paolo De Castro, Jean-Paul Denanot, Albert Deß, Jørn Dohrmann, Herbert Dorfmann, Norbert Erdős, Luke Ming Flanagan, Martin Häusling, Esther Herranz García, Peter Jahr, Ivan Jakovčić, Jarosław Kalinowski, Zbigniew Kuźmiuk, Philippe Loiseau, Mairead McGuinness, Ulrike Müller, James Nicholson, Maria Noichl, Marijana Petir, Laurentiu Rebegea, Bronis Ropė, Ricardo Serrão Santos, Czesław Adam Siekierski, Tibor Szanyi, Marc Tarabella, Marco Zullo						
Posėdyje per galutinį balsavimą dalyvavę pavaduojantys nariai	Franc Bogovič, Stefan Eck, Jens Gieseke, Maria Heubuch, Karin Kadenbach, Momchil Nekov, Sofia Ribeiro, Annie Schreijer-Pierik, Hannu Takkula, Tom Vandenkendelaere, Thomas Waitz						
Posėdyje per galutinį balsavimą dalyvavę pavaduojantys nariai (200 straipsnio 2 dalis)	Stanisław Ożóg						

GALUTINIS VARDINIS BALSAVIMAS ATSAKINGAME KOMITETE

38	+
ALDE	Ivan Jakovčić, Ulrike Müller, Hannu Takkula
ECR	Richard Ashworth, Jørn Dohrmann, Zbigniew Kuźmiuk, James Nicholson, Stanisław Ożóg
EFDD	Marco Zullo
ENF	Philippe Loiseau, Laurențiu Rebegea
GUE/NGL	Stefan Eck, Luke Ming Flanagan
PPE	Franc Bogovič, Daniel Buda, Albert Deß, Herbert Dorfmann, Norbert Erdős, Jens Gieseke, Esther Herranz García, Mairead McGuinness, Marijana Petir, Sofia Ribeiro, Annie Schreijer-Pierik, Tom Vandenkendelaere
S&D	Clara Eugenia Aguilera García, Eric Andrieu, Nicola Caputo, Paolo De Castro, Jean-Paul Denanot, Momchil Nekov, Maria Noichl, Ricardo Serrão Santos, Tibor Szanyi, Marc Tarabella
Verts/ALE	José Bové, Martin Häusling, Bronis Ropé

1	-
EFDD	John Stuart Agnew

0	0

Sutartiniai ženklai:

+ : už

- : prieš

0 : susilaikė